

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte

Iurie Diaconu

judcători

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Burduh

Nicolae Craiu

a judecat, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de avocatul Bondarenco Eduard, în numele inculpatei Condur Teodora, și de avocatul Barbarov Eduard, în numele părților vătămate Rotaru Mihail, Rotaru Maria și Rotaru Cristina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului Judiciar al Curții de Apel Cahul din 10 august 2020 în cauza penală privind-o pe

Condur Teodora XXXXXXX, născută la xx xxxxx
xxxx, originară din s. XXXXX or. XXXXX,
domiciliată în or. XXXXX, str. XXXXXX xxX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 29.08.2017 – 03.05.2019;

Instanța de apel: 25.04.2019 – 10.08.2020;

Instanța de recurs: 22.10.2020-15.12.2020.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 03 mai 2019, inculpata Condur Teodora a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 600 unități convenționale, echivalentul a 30 000 lei.

Acțiunile civile înaintate de părțile vătămate Rotaru Mihail, Rotaru Maria și Rotaru Cristina au fost admise în principiu, urmând ca asupra cuantumului prejudiciului să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

Cerința procurorului privind încasarea de la inculpata Condur Teodora a cheltuielilor de judecată în mărime de 7 118 lei, a fost respinsă ca nefondată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că Condur Teodora la 07 ianuarie 2017, aproximativ la ora 09:15, conducând automobilul de model „DODGE 150”, cu număr de înmatriculare XX XX (America), deplasându-se pe traseul R-37, prin s. Cania, r-nul Cantemir, nu a manifestat prudență în conducerea mijlocului de transport, prin ce a încălcat prevederile pct. 45 alin. (1) și (2), pct. 46 al Regulamentului circulației rutiere, potrivit cărui, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului, situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, manifestând o neglijență în trafic, nu a redus viteza de deplasare a vehiculului, nu a aplicat frânarea pentru evitarea tamponării, nu s-a isprăvit cu conducerea automobilului și derapând pe contrasens a tamponat automobilul de model „Vaz 21150”, cu număr de înmatriculare XX XX, condus de către Rotaru Mihail, care la momentul impactului se deplasa regulamentar la întâmpinarea automobilului de model „DODGE 150” cu număr de înmatriculare XX XX și avea în calitate de pasageri pe Rotaru Maria și Rotaru Cristina.

În rezultatul tamponării, conducătorului automobilului de model „Vaz 21150”, cu număr de înmatriculare XX XX - Rotaru Mihail, i-au fost cauzate conform raportului de expertiză judiciară nr. 11 „D” din 10 ianuarie 2017, leziuni corporale sub formă de: traumă contuză a toracelui, manifestată prin echimoză pe suprafața sternului spre regiunea pectoral stânga, fractura coastelor IV, V, VI pe stânga pe linie axială anterioară fără deplasare, ce se califică ca leziuni corporale medii; pasagerului Rotaru Maria, potrivit raportului de constatare medico-legală nr. 12 „D” din 23 ianuarie 2017, i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de: traumă contuză asociată, traumă cranio cerebrală, manifestată prin comoție cerebrală, traumă contuză a toracelui, manifestată prin fractura coastelor V - VIII pe linia axilară din stânga; plăgi conteze pleoapei stângi, regiunii occipitale și genunchiului stâng, excoriații multiple regiunii frontale, ce se califică ca vătămări corporale medii, iar pasagerului Rotaru Cristina, potrivit raportului de constatare medico-legală nr. 10, din 10 ianuarie 2017, i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de: excoriație a regiunii zigomatice stângi, echimoză în jurul ochiului stâng cu hemoragie în sclera ochiului, echimoze în regiunea umărului stâng, coapsa stângă și contuzia umărului stâng, ce se califică ca vătămări corporale ușoare.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, prima instanță a reținut că, *în drept*, faptele inculpatei întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (1) Cod penal, adică încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana

care conduce mijlocul de transport, încălcarea ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății”.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Avocatul Barbarov Eduard și părțile vătămate Rotaru Mihail, Rotaru Maria și Rotaru Cristina, solicitând casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Condur Teodora să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră, inclusiv cu privarea acesteia de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani și expunerea instanței asupra despăgubirilor materiale și morale solicitate.

În motivarea cererii de apel au invocat că:

- instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că, după producerea accidentului, inculpata a părăsit locul accidentului, cu tot cu automobilul pe care îl conducea, nu a încercat să acorde ajutor medical părților vătămate sau să cheme ambulanța și poliția, în consecință fiindu-i aplicată o pedeapsă prea blândă care nu este proporțională și suficientă pentru atingerea scopului pedepsei penale.

- incorect instanța de fond nu s-a expus asupra cuantumului despăgubirilor materiale și morale înaintate în acțiunile civile depuse de părțile vătămate, dar a admis în principiu și a lăsat spre examinare în ordinea procedurii civile.

3.2. Inculpata Condur Teodora, prin care a solicitat casarea sentinței și rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă achitarea, din lipsa elementelor infracțiunii.

În motivarea apelului a invocat că:

- accidentul rutier a avut loc pe timp de iarnă, în condiții meteo nefavorabile, și conform certificatului prezentat de SA „Drumuri Cahul”, pe sectorul unde a avut loc accidentul rutier, declivitatea drumului, conform pașaportului drumului, reprezintă 45 ‰ și în asemenea circumstanțe, aplicarea frânei ar prezenta un pericol și mai grav, dar nu o situație de evitare a tamponării;

- instanța de fond incorect a apreciat și nu a constatat neconcordanțele între declarațiile părților vătămate, între declarațiile martorilor și acțiunile de urmărire penală întreprinse, nu a constatat lipsa unor corpuri delictive, care privesc în ansamblu cu materialele cauzei penale, nu au înlăturat dubiile în probarea învinuirii, lăsând fără argumentare coerentă mai multe circumstanțe. Cu atât mai mult că, partea vătămată Rotaru Maria nici nu a fost audiată;

- greșit a concluzionat prima instanță referitor la încasarea din contul lui Condur Gheorghe prejudiciul material, expunându-se că, potrivit înscrisurilor anexate la materialele cauzei penale, dreptul de proprietate asupra automobilului de model „DODGE 150”, cu numărul de înmatriculare XX XX este deținut doar de către Condur Gheorghe, iar Condur Teodora nu deținea dreptul de proprietate, sau în alt temei legal, automobilul dat. Astfel, instanța a omis că potrivit procurii, Condur Teodora avea dreptul de a conduce mijlocul de transport menționat;

- vinovăția sa nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente, iar acțiunile ei nu întrunesc elementele infracțiunii și greșit au fost calificate în baza art. 264 alin. (1) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului Judiciar al Curții de Apel Cahul din 10 august 2020, apelul declarat de inculpata Condur Teodora a fost respins, ca fiind nefondat, admis apelul declarat de avocatul Barbarov Eduard în comun cu părțile vătămate Rotaru Mihail, Rotaru Maria și Rotaru Cristina, casată parțial sentința în latura civilă și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, potrivit modului pentru prima instanță, prin care:

De la Condur Teodora s-a încasat în beneficiul părții vătămate Rotaru Cristina suma de 2 000 lei, în beneficiul părții vătămate Rotaru Mihail suma de 6 000 lei și în beneficiul părții vătămate Rotaru Maria suma de 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, în rest, pretențiile părților vătămate privind încasarea prejudiciului moral au fost respinse, ca fiind neîntemeiate.

Acțiunile civile privind încasarea prejudiciului material, înaintate de părțile vătămate Rotaru Mihail, Rotaru Maria și Rotaru Cristina au fost admise în principiu, urmând ca asupra cuantumului prejudiciului să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

De la Condur Teodora s-a încasat în beneficiul părții vătămate Rotaru Maria suma de 8 000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

De la Condur Teodora s-a încasat în beneficiul părții vătămate Rotaru Mihail suma de 6 300 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate de partea vătămată pentru efectuarea raportului de expertiză auto.

În rest, celelalte prevederi ale sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, audiind participanții la proces, cercetând suplimentar probele administrate în instanța de fond, inclusiv audiind partea vătămată Rotaru Maria, și apreciind probele din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, s-a demonstrat că acțiunile inculpatei corect au fost calificate în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății.

Instanța de apel a constatat că, la pronunțarea sentinței instanța de fond corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept și just a făcut concluzia că faptele penale reținute în culpa Teodorei Condur, sunt anume cele prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal.

Mai mult ca atât, chiar dacă Condur Teodora nu recunoaște săvârșirea infracțiunii, invocând că șoferul automobilului de model „Vaz 21150”, ar fi intrat în automobilul de model „DODGE 150”, pe care ea îl conducea, aceste argumente sunt

combătute prin materialele anexate la dosar și nu pot fi reținute ca întemeiate. Aceste împrejurări au fost constatate de totalitatea probelor acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, și anume: rapoartele de expertiză efectuate pe dosar, declarațiile martorilor audiați; procesul - verbal de cercetare la fața locului, toate probele fiind obținute pe cale legală și nu sunt lovite de nulitate.

Potrivit procesul-verbal de cercetare la fața locului, locul accidentului rutier din 07 ianuarie 2017, schema accidentului rutier și planșa fotografică la procesul-verbal de cercetare la fața locului, rezultă locul producerii accidentului rutier, poziționarea automobilului de model „Vaz 21150”, număr de înmatriculare XX XX, față de carosabil, după accidentul rutier, și sunt vizibile defectele la acest automobil după accidentul rutier (Vol. I, f.d.10-13).

Astfel, instanța de fond corect a conchis că, automobilul de model „Vaz 21150”, cu număr de înmatriculare XX XX, se afla pe partea dreaptă a carosabilului, direcția sa de deplasare, în apropiere de acostament. Automobilul avea partea din față deteriorată esențial, inclusiv și părți din caroserie, parbrizul. Urme de frânare la locul accidentului rutier lipseau.

În asemenea circumstanțe, corect s-au reținut ca întemeiate declarațiile părților vătămate Rotaru Mihail, Rotaru Maria și Rotaru Cristina, precum că automobilul condus de Condur Teodora a ieșit pe contrasens și tamponarea unităților de transport a avut loc pe partea dreaptă, partea de deplasare a automobilului de model „Vaz 21150”, cu număr de înmatriculare CA AF 335, pe acostament. Cele menționate fiind confirmate și prin declarațiile martorului Balan Valentin, care a indicat că el a văzut unitatea de transport de model „Vaz 21150”, cu număr de înmatriculare XX XX, pe acostament, direcția de deplasare s. Cania r-nul Cantemir – s. Porumbesti r-nul Cantemir, fiind tamponată din față, având deteriorări și că tamponarea unităților de transport s-a produs anume în acel loc unde se afla unitatea de transport.

Astfel, fiind combătute declarațiile lui Condur Teodora, că automobilul „Vaz 21150”, cu numărul de înmatriculare XX XX, condus de partea vătămată Rotaru Mihail a ieșit pe contrasens, pe direcția sa de deplasare și s-a tamponat în automobilul condus de ea. Or, prin materialele cauzei, care coroborează și se completează între ele, a fost confirmat faptul că, tamponarea unităților de transport a avut loc pe acostament, partea de deplasare a automobilului de model „Vaz 21150”, cu număr de înmatriculare XX XX.

Mai mult ca atât, din procesul-verbal de examinare a automobilului de model „DODGE 150”, cu numărul de înmatriculare XX XX, și planșa fotografică la el, rezultă deteriorările la acest automobil ca rezultat al accidentului rutier și deteriorările sunt anume din față (Vol. I, f.d. 24-26). Iar în rezultatul accidentului rutier, părților vătămate le-au fost cauzate leziuni corporale, fapt ce se desprinde din raportul de expertiză judiciară nr. 20 „D” din 06 februarie 2017, prin care se demonstrează că, la

partea vătămată Rotaru Cristina, au fost depistate leziuni corporale, ce condiționează după sine dereglarea sănătății de scurtă durată și care se califică ca vătămări corporale ușoare (Vol. I, f.d.71-72). Lui Rotaru Mihail i-au fost cauzate, conform raportul de expertiză judiciară nr. 21 „D” din 06 februarie 2017, leziunile corporale, ce condiționează după sine dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămări corporale medii (Vol. I, f.d.73-74). Iar lui Rotaru Maria, leziuni corporale, ce condiționează după sine dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămări corporale medii (Vol. I, f.d.75-76).

Subsidiar, instanța de apel a reținut că, în raportul de expertiză judiciară nr. 083 din 22 februarie 2017 și planșa fotografică la el, este indicat că, în sistemul de ghidare și frânare a automobilului de model „DODGE 150”, cu număr de înmatriculare XX XX, nu sunt defecte tehnice care puteau duce la refuzul funcționării sistemului. Sistemul de ghidare a automobilului de model „Vaz 21150”, cu număr de înmatriculare XX XX, însă are deteriorări sub formă de: deformarea volanului de direcție, blocarea parțială a întoarcerii roții stângi din față și limitarea întoarcerii barei stânga de direcție, încălcarea unghiurilor a roților din față. Toate defectele sunt provocate în rezultatul tamponării mijloacelor de transport. Sistemul de frânare a automobilului de model „Vaz 21150”, cu număr de înmatriculare XX XX, are deteriorări sub formă de: dislocarea cilindrului principal de frână, dislocarea pedalei de frână, provocată de deformarea podelei caroseriei. Toate defectele sunt provocate în rezultatul tamponării mijloacelor de transport (Vol. I, f.d.106-113).

Deci, ca rezultat al accidentului rutier, toate defecțiunile produse la automobilul de model „Vaz 21150”, cu număr de înmatriculare XX XX, sunt din față și ca rezultat al defecțiunilor la sistemul de ghidare și frânare, automobilul nu putea fi pornit din loc. Astfel, instanța de fond corect a stabilit că, concluzia raportul de expertiză judiciară respectivă, coroborează în tot cu declarațiile martorului Martea Roman, privitor la faptul că, automobilului de model „Vaz 21150” cu număr de înmatriculare XX XX, după accidentul rutier, ca rezultat al deteriorărilor, nu putea fi pornit din loc, nu putea să se deplaseze.

În asemenea circumstanțe, rezultă că Rotaru Mihail nu a avut posibilitatea de a schimba după accident, poziția automobilului pe care îl conducea, ceea ce denotă și netemeinicia argumentelor părții apărării, precum că ciocnirea unităților de transport ar fi avut loc pe partea de deplasare a lui Condur Teodora, cât și faptul că Rotaru Mihail ar fi schimbat poziția automobilului său, după producerea accidentului. Mai mult, din planșa fotografică, anexă la procesul-verbal de cercetare la fața locului din 07 ianuarie 2017, se vede localizarea defecțiunilor la automobilul de model „Vaz 21150”, cu număr de înmatriculare XX XX, ca rezultat al accidentului rutier. La fel, se vede și faptul că, automobilul de model „Vaz 21150”, după accidentul rutier se afla pe partea dreaptă, partea sa de deplasare, pe acostament (Vol. I, f.d. 144-145). Iar, din procesul-verbal de cercetare a automobilului de model „DODGE 150”, cu număr de

înmatriculare XX XX, din 10 aprilie 2017, și planșa fotografică la el, se constată defecțiunile la acest automobil ca rezultat al accidentului rutier, fiind defectată anume bara de protecție din față (Vol. I, f.d.163-165).

La fel, din raportul de expertiză judiciară nr. 0240 din 18 iulie 2017 și planșa fotografică la el, rezultă că, în momentul coliziunii mijloacelor de transport, partea stângă din față a automobilului „Vaz 21150”, a intrat în contact cu partea din față a automobilului de model „DODGE 150”. În momentul tamponării automobilul „Vaz 21150” și automobilul „DODGE 150”, se deplasau la întâmpinarea unul altuia, iar axele lor longitudinale se aflau la un unghi de aproximativ 20⁰. Ca rezultat al tamponării mijloacelor de transport, ușa din față stânga a automobilului „Vaz 21150” s-a blocat și nu se deschidea. Conducătorul acestui mijloc de transport, nu putea ieși din salon prin această ușă, prin deschiderea ei. Din punct de vedere tehnic, automobilului „Vaz 21150”, după accidentul rutier nu putea să se deplaseze (Vol. I, f.d.193-201).

Toate cele menționate în ansamblu, denotă vinovăția lui Condur Teodora de săvârșirea faptei imputate, iar declarațiile acesteia vin în contradicție cu materialele cauzei, care coroborează între ele și se completează. Mai mult ca atât, procesul -verbal de cercetare la fața locului, coroborează cu rapoartele de expertiză efectuate pe dosar, inclusiv cu declarațiile părților vătămate, care sunt aceleași de la început și nu sunt schimbate pe parcurs la fiecare din audierile realizate, dar coroborează și se completează între ele, inclusiv cu celelalte materiale anexate la dosar, probele în ansamblu combătând afirmațiile lui Condur Teodora, care nu se confirmă prin nimic.

Rapoartele de expertiză efectuate pe prezenta cauză dau răspuns la toate întrebările, neexistând careva dubii ce ar putea fi interpretate în favoarea inculpatei, chiar dacă partea apărării invocă contrariul, urmele au fost lăsate la fața locului pe banda de deplasare a automobilului „Vaz 21150”, iar toate probele demonstrează că tamponarea a fost realizată pe banda de deplasare a automobilului „Vaz 21150”, dar nu a celui „DODGE 150”, care a și plecat de la locul accidentului. Și chiar dacă Condur Teodora indică că ar fi plecat deoarece părțile vătămate s-au năpustit asupra lor, acest argument la fel, este combătut de materialele cauzei așa cum, leziunile corporale cauzate părților vătămate după tamponare nu le acorda posibilitatea de a se năpusti la inculpată. Acestea și-au pierdut cunoștința, șoferul nu putea să iasă pe ușa din partea sa, și el a scos și fiica și soția din automobil, părțile vătămate având nevoie de ajutor medical.

Argumentul inculpatei Condur Teodora, precum că accidentul rutier a avut loc pe timp de iarnă, în condiții meteo nefavorabile, și conform certificatului prezentat de SA „Drumuri Cahul”, pe sectorul unde a avut loc accidentul rutier, declivitatea drumului, conform pașaportului drumului, reprezintă 45 ‰ (promile), și în asemenea circumstanțe, aplicarea frânei ar prezenta un pericol și mai grav, dar nu o situație de evitare a tamponării, instanța de apel l-a reținut ca fiind unul întemeiat așa cum, din

materialele dosarului rezultă încălcarea Regulamentului de circulație rutieră de către Condur Teodora, tamponarea unităților de transport a avut loc pe banda de deplasare a lui Rotaru Mihail și nu cea de deplasare a lui Condur Teodora. Și, chiar de erau condiții nefavorabile, acest fapt nu o lipseau pe aceasta de obligația de deplasare pe partea dreaptă a drumului în direcția sa de deplasare, și nici de obligația de a conduce cu o asemenea viteză încât să poată stopa mașina în caz de necesitate.

Inculpata nu a ținut cont de obligațiile impuse conducătorului de vehicul de către Regulamentul circulației rutiere în caz de producere a accidentului rutier, inclusiv și faptul că conducătorului auto îi este interzis să conducă vehiculul pe banda opusă. La fel, nu a ținut cont de faptul că, în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului așa cum, conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească. La caz, a fost demonstrat faptul că, mijlocul de transport condus de Condur Teodora, în sistemul de ghidare și frânare, nu au fost depistate careva defecte tehnice care puteau duce la refuzul funcționării sistemului (Vol. I, f.d. 106-113), iar automobilul de model „Vaz 21150” în urma tamponării a fost defectat în așa mod, încât nu putea fi pornit și mișcat din loc, circumstanțe care denotă faptul că automobilele implicate în accident rutier se deplasau la întâmpinarea unul altuia, iar accidentul rutier a avut loc pe banda de deplasare a automobilului de model „Vaz 21150”, cu număr de înmatriculare XX XX, și nu pe cea de deplasare a automobilului de model DODGE 150”, cu număr de înmatriculare XX XX, cum invocă partea apărării.

Cu referire la argumentul inculpatei precum că în ședința instanței de fond, partea vătămată Rotaru Maria nu a fost audiată, instanța de apel a reținut că în urma audierii acesteia în ședința instanței de apel, s-a stabilit că aceasta a dat declarații care corespund cu cele date anterior și care la fel, coroborează și se completează cu materialele cauzei.

Instanța de apel a apreciat ca fiind lipsit de relevanță și argumentul apărării precum că automobilul de model „Vaz 21150” era echipat cu anvelope de vară, or, în cadrul ședinței de judecată s-a stabilit cu certitudine că locul tamponării a fost anume pe banda de deplasare a automobilului de model „Vaz 21150”, și nu a celui condus de Condur Teodora. Deci, automobilul de model „Vaz 21150” era pe banda sa de deplasare și chiar dacă s-ar admite că această mașină ar fi fost cu anvelope de vară pe timp de iarnă, aceasta nu are nici o tangență cu acțiunile active manifestate de inculpată, și nu de partea vătămată. Așa cum, Condur Teodora a fost cea care a intrat pe banda de deplasare a automobilului de model „Vaz 21150”, care se deplasa în sensul opus a automobilului marca „DODGE 150”.

La aprecierea corectitudinii stabilirii pedepsei de către instanța de fond, instanța de apel ținând cont de prevederile art. 61, 75-78 Cod penal, de conduita inculpatei care

nu a recunoscut vinovăția, atât la urmărirea penală cât și la examinarea cauzei a negat faptele ce i se impută, ceea ce de instanța de apel este calificată ca o tactică de apărare și eschivare de la răspundere pentru fapta săvârșită, că infracțiunea săvârșită de inculpată este o infracțiune din imprudență, ținând cont de consecințele infracțiunii, că inculpata anterior nu a fost judecată și se caracterizează pozitiv, este încadrată în câmpul muncii, nu are persoane la întreținere, a concluzionat că instanța de fond just a stabilit că, corectarea și reeducarea inculpatei Condur Teodora este posibilă fără izolarea ei de societate, ci și prin aplicarea unei pedepse sub formă de amendă, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport așa cum, aplicând pedeapsa cu amendă, nu se aplică și privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, aceasta fiind aplicabilă în cazul stabilirii pedepsei cu închisoare cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Cu referire la soluționarea acțiunii civile de către instanța de fond, instanța de apel a notat că greșit a fost admisă în principiu acțiunea civilă și a lăsat spre examinare în procedura civilă încasarea prejudiciului moral și material.

Astfel, făcând trimitere la prevederile art. 219, 220, 387 Cod de procedură penală, instanța de apel a reținut că prima instanță eronat a interpretat prevederile art. 1410 Cod civil, indicând că, s-a constatat cu certitudine că, inculpata Condur Teodora nu dispune de dreptul de proprietate asupra automobilului de model „DODGE 150” cu număr de înmatriculare XX XX, dreptul de proprietate aparținând lui Condur Gheorghe, motiv pentru care acțiunea civilă urma a fi respinsă, iar pe de altă parte în dispozitiv a menționat că, acțiunile civile înaintate de părțile vătămate le admite în principiu, fiind lăsate spre examinare în procedura civilă.

Totodată, instanța de apel a notat că în partea prejudiciului material, corect instanța de fond a stabilit că acțiunile civile înaintate de către părțile vătămate trebuie admise în principiu, cu lăsarea spre examinare în procedura civilă așa cum, la caz, sunt aplicabile prevederile art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală. Însă, cât privește prejudiciul moral, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că părțile vătămate au descris suferințele cauzate, deci au motivat necesitatea încasării prejudiciului moral.

Or, în speță, a fost demonstrată săvârșirea infracțiunii de către Condur Teodora, care are și obligația de a repara prejudiciul cauzat prin infracțiune, chiar dacă aceasta conducea unitatea de transport în baza procurii. Deci, chiar dacă Condur Teodora nu dispune de dreptul de proprietate asupra automobilului de model „DODGE 150”, cu număr de înmatriculare XX XX, aceasta posedă legal mașina, nimeni nu a invocat contrariul și ea răspunde pentru acțiunile sale, vinovăția acesteia fiind demonstrată, în baza art. 1410 Cod civil. Respectiv, impunându-se soluția admiterii în principiu a acțiunilor civile înaintate de către părțile vătămate în partea încasării prejudiciului material, cu lăsarea spre examinare în procedura civilă. Iar acțiunile civile, în partea pretențiilor privind repararea prejudiciului moral, fiind necesar de admis parțial.

Astfel, instanța de apel a menționat că pentru a se expune asupra sumei necesare

de încasat pentru tratament, este necesar de prezentat mai multe date, chiar dacă părților vătămate le-au fost cauzate leziuni corporale, nu au fost prezentate informații din cartela medicală a bolnavului, din care să rezulte că aceștia s-au prezentat la specialist, li s-a prescris tratament, cu indicarea diagnozei. Deci, se manifestă necesitatea prezentării probelor suplimentare, iar conform art. 387 Cod de procedură penală "(3) în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă".

La fel, s-a indicat că chiar dacă Rotaru Mihail și Rotaru Maria au prezentat contracte de muncă că sunt angajați peste hotarele Republicii Moldova, și fiind pe buletin nu sunt date dacă au beneficiat de careva sume de ajutor social cu privire la lipsa de la serviciu. Iar în ședința instanței de apel nu a fost posibil de obținut toate datele necesare întru stabilirea cuantumului prejudiciului material cauzat părților vătămate, circumstanță ce denotă necesitatea admiterii, în principiu a acțiunii civile, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Conducându-se de prevederile art. 1398, 1410, 1422 și 1423, instanța de apel a notat că părților vătămate în urma producerii accidentului rutier le-au fost aduse atingere drepturilor sale nepatrimoniale, drepturi derivate din drepturile fundamentale ale omului la viață și sănătate, garantate de normele de drept național și internațional, cărora li s-au cauzat o totalitate de suferințe psihice și fizice, compensarea cărora ar avea loc prin echivalentul bănesc.

În cazul dat, instanța de apel a stabilit că, acordarea unei compensații pentru prejudiciul moral, este justificată așa cum, în urma accidentului rutier părților vătămate le-au fost cauzate leziuni corporale, fapt confirmat prin rapoartele de expertiză efectuate pe prezenta cauză penală. Suferințele psihice și fizice provocate de situația creată, le-au cauzat consecințe determinate de retrăiri, încordare psihică, stare de disconfort și alți factori care derivă suferințele morale. Deoarece, răspunderea pentru prejudiciul moral are un caracter compensator, acesta urmează să se determine de către instanța de judecată, reieșind din circumstanțele concrete ale cauzei, ținând-se cont de persoana celui care înaintează acțiunea și de măsura în care această compensație poate să-i aducă satisfacție. Totodată, la aprecierea prejudiciului moral, se i-a obligatoriu în considerație principiul general al echității și că suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețe similare. Sarcina probării prejudiciului moral necesită a fi pusă pe seama reclamantului și se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație argumentele ambelor părți în proces, situația de fapt și de drept reținută în speță.

Astfel, acțiunea civilă înaintată de către părțile vătămate Rotaru Mihail, Rotaru Maria și Rotaru Cristina împotriva lui Condur Teodora, în partea pretențiilor privind repararea prejudiciului moral, este necesar de a fi admisă parțial. Manifestându-se

necesitatea încasării în beneficiul lui Rotaru Cristina suma de 2 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune, în beneficiul lui Rotaru Mihail suma de 6 000 lei, iar, în beneficiul lui Rotaru Maria suma de 10 000 lei. În acest sens punându-se accent pe leziunile corporale cauzate fiecăruia în parte, acestea reprezentând sume adecvate, rezonabile și, care vor da compensare suficientă părților vătămate. În acest sens este de reținut că, se pune accent și pe caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite în privința acestora, deci anume sumele menționate sunt în corespundere cu materialele cauzei și care pot atenua suferințele psihice suportate de părțile vătămate.

Mai mult ca atât, instanța de apel a conchis ca fiind necesar de notat faptul că chiar dacă părților vătămate le-a fost cauzat un prejudiciu moral, fapt ce justifică dreptul acestora de a înainta pretenția cu privire la încasarea din contul lui Condur Teodora a prejudiciului moral și acordarea unei compensații pentru prejudiciul moral în această cauză este justificată, însă suma de 100 000 lei pentru fiecare parte vătămată aparte, solicitată de acestea este una exagerată, în opinia instanței de apel, chiar dacă se invocă contrariul.

În temeiul prevederilor art. 227 Cod de procedură penală și 94, 96 Cod de procedură civilă, instanța de apel a constatat suportarea cheltuielilor pentru asistență juridică acordată pe prezenta cauză în instanța de fond la suma de 4 000 lei (Vol. II, f.d.48) și la suma de 4 000 lei (Vol. III, f.d.38) în instanța de apel, concluzionând că sumele respective urmează a fi rambursate părții vătămate Rotaru Maria, prin încasarea lor din contul inculpatei Condur Teodora cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La fel, instanța de apel a reținut că, la dosar este anexată cererea depusă de Rotaru Mihail, care solicită achitarea costului de efectuare a expertizei, achitată de Rotaru Mihail la suma de 6 300 lei, cu scopul de a debloca mersul urmăririi penale (Vol. I, f.d.180-181, Vol. II, f.d.28), sumă care în temeiul art. 227 Cod de procedură penală, este necesar de a fi încasată de la Condur Teodora în beneficiul lui Rotaru Mihail, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate de partea vătămată pentru efectuarea raportului de expertiză auto.

5. Temeinicia și legalitatea deciziei instanței de apel a fost contestată cu recursuri ordinare de către:

5.1. Avocatul Eduard Bondarencu în numele inculpatei Condur Teodora, care invocă temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și solicită casarea hotărârilor cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpata Condur Teodora să fie achitată, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea recursului, se invocă următoarele motive:

- condamnarea lui Condur Teodora se bazează pe faptul că ultima, conducând automobilul de model „DODGE 150”, nu a aplicat frânarea pentru evitarea tamponării și derapând pe contrasens, a tamponat automobilul de model „Vaz 21150”, condus de către Rotaru Mihail, în care se aflau în calitate de pasageri Rotaru Maria și Rotaru Cristina;

- faptele principale care urmează a fi soluționate în speța dată sunt: unde a avut loc tamponarea - pe partea dreaptă a direcției de deplasare a automobilului de model „DODGE 150”, condus de Condur Teodora sau pe partea dreaptă a direcției de deplasare a automobilului de model „Vaz 21150”, condus de către Rotaru Mihail; care erau condițiile meteo, deoarece accidentul a avut loc pe timp de iarnă, în condiții meteo nefavorabile; erau oare automobilele dotate cu cauciucuri de iarnă; care era declivitatea drumului pe sectorul unde a avut loc accidentul rutier; a avut posibilitatea tehnică Condur Teodora de a evita impactul cu automobilul de model „Vaz 21150”, condus de către Rotaru Mihail;

- conform procesului-verbal de cercetare la fata locului, la locul presupusului accident rutier nu au fost depistate nici urme de ulei, nici urme de alte scurgeri, nici cioburi, cu toate că impactul a fost destul de puternic (vol. 1, f.d. 10-13);

- în scopul stabilirii celorlalte circumstanțe de partea apărării au fost prezentate următoarele probe: certificatul, eliberat de SA „Drumuri-Cahul”, conform căruia pe sectorul unde a avut loc accidentul rutier, declivitatea drumului, conform pașaportului drumului, reprezintă 45‰ (promile), ceea ce denotă faptul, că automobilul de model „Vaz 21150”, condus de către Rotaru Mihail se mișca în pantă (vale), iar automobilul de model „DODGE 150”, condus de Condur Teodora se mișca în rampă (deal) (vol. 2, f.d.131), a fost anexată fotografia mărită a automobilului „DODGE”, unde se vede foarte bine cum sunt îndoite cârligele de remorcare din partea dreaptă spre partea stângă a automobilului din partea de față, ceea ce denotă faptul că lovitura a avut loc din partea dreaptă a automobilului „DODGE”, din partea pasagerului spre partea șoferului, fapt care întoarce toate circumstanțele cauzei într-o altă ipostază și într-o poziție nouă, fapt care demonstrează că a avut loc lovitura automobilului „VAZ- 21150” din partea dreaptă spre partea stângă a automobilului „DODGE 150”, condus de Condur Teodora, respectiv cum sunt îndoite cârligele de remorcare a acestui automobil (vol.2, f.d.50-55). Același lucru se vede și din fotografiile existente la materialele cauzei: planșa fotografică la procesul verbal de cercetare a automobilului „DODGE' 150” din 07 ianuarie 2017 - foto nr. 3 (vol. I, f.d. 24-26), planșa fotografică la raportul de expertiză nr. 0240 din 18 iulie 2017 - foto nr. 5,7 (vol. I, f.d. 192-201);

- a fost solicitată atât în prima instanță, cât și în instanța de apel dispunerea efectuării expertizei auto - tehnice repetate, deoarece în concluziile raportului de expertiză auto-tehnică (vol. I, f.d. 192-201) nu este indicat care parte a automobilului de model „Dodge 150” cu n/î XX XX (din dreapta sau din stânga) a intrat în coliziune

cu automobilul de model „VAZ 21150” cu n/î XX XX, fiind menționat doar că în momentul coliziunii partea din față a automobilului de model „Dodge 150” a intrat în coliziune cu partea stângă din față a automobilului de model „VAZ 21150”;

- apărarea a prezentat și informația de la SA „Nistru-Lada” cu privire la caracteristicile tehnice a automobilului de model „VAZ- 21150”, conform căreia automobilul „VAZ- 21150” nu dispune de sistem de deblocare a frânei (ABS) și caracteristicile tehnice a automobilului „DODGE 150”, conform cărora automobilul „DODGE 150” dispune de sistem de stabilizare a automobilului în condițiile traficului nefavorabil (Trafic control), de sistem de deblocare a frânei (ABS) și de sistem de blocare automată a roților în caz de alunecare (vol. 2, f.d. 132-142);

- instanțele inferioare, concluzionând asupra vinovăției inculpatei nu au dat apreciere probelor prezentate de apărare, iar cu referire la argumentul apărării precum că accidentul rutier a avut loc pe timp de iarnă în condiții meteo nefavorabile și conform certificatului prezentat de SA „Drumuri Cahul”, pe sectorul unde a avut loc accidentul rutier, declivitatea drumului reprezintă 45 ‰ (promile), iar în asemenea circumstanțe aplicarea frânei ar prezenta un pericol și mai grav dar nu o situație de evitare a tamponării, instanța de apel a considerat că acest argument nu poate fi reținut ca fiind unul întemeiat așa cum din materialele dosarului rezultă încălcarea Regulamentului de circulație rutieră de către Condur Teodora, tamponarea unităților de transport a avut loc pe banda de deplasare a lui Rotaru Mihail și nu cea de deplasare a lui Condur Teodora, iar cu referire la argumentul apărării precum că automobilul de model „Vaz 21150” era echipat cu anvelope de vară, instanța de apel a reținut, că acest argument nu are nici o tangență la speța, astfel de către instanța de apel fiind încălcată obligația de a-și motiva hotărârea, care face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil.

5.2. Avocatul Barbarov Eduard în numele părților vătămate Rotaru Mihail, Rotaru Maria și Rotaru Cristina, care invocă temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, solicită casarea parțială hotărârii, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatei Condura Teodora să-i fie aplicată o pedeapsă mai aspră și acțiunile civile depuse de părțile vătămate să fie admise integral.

În motivarea recursului, se invocă următoarele motive:

- atât instanța de apel cât și instanța de fond au dat o apreciere juridică incorectă probelor acumulate în dosar, aplicând o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale în privința inculpatei Condura Teodora și nu s-au expus asupra faptului că

inculpata Condur Teodora a părăsit locul accidentului, cu tot cu automobilul pe care îl conducea, nu a încercat să acorde ajutor medical părților vătămate sau să cheme ambulanța și poliția și nu a recunoscut vina;

- stabilirea pedepsei cu amendă în mărime de 600 unități convenționale este o pedeapsă prea blândă și neproportională cu fapta comisă, care nu va atinge scopul pedepsei penale. Mai mult ca atât, inculpata nu a fost lipsită de dreptul de a conduce mijloace de transport, fără a fi motivată soluția respectivă;

- cu toate că instanța de apel s-a expus asupra acțiunii civile, care a fost depusă în instanța de judecată, a dispus încasarea de la inculpata Condur Teodora în favoarea părții vătămate Rotaru Cristina suma de 2 000, părții vătămate Rotaru Mihail suma de 6 000 lei și a părții vătămate Rotaru Maria suma de 10 000 lei, sume care sunt prea mici în comparație cu suferințele fizice și psihice prin care au trecut părțile vătămate;

- instanța de apel nu s-a expus asupra prejudiciului material cauzal lui Rotaru Cristina în mărime de 4 899,32 lei, cheltuieli care au fost suportate pentru consultații, aparate, medicamente, transport; Rotaru Mihail în mărime de 2 756.06 lei - suportate pentru consultații, aparate, medicamente, transport și 16 170 lei pentru compensarea venitului ratat, în urma accidentului, așa cum aceasta 3 luni de zile a fost inaptă de muncă, cât și suma de 5 972 lei, cheltuieli suportate de Rotaru Maria pentru consultații, aparate, medicamente, transport, traducerea documentelor, bilet de avion, de 2 500 euro, pentru automobilul deteriorat VAZ 21 150 sau restituirea în natură a automobilului, de 1299 euro, pentru compensarea venitului ratat în urma accidentului.

5.3. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate menționând că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, ca vădit neîntemeiate, decizia instanței de apel fiind legală și întemeiată.

5.4. Avocarul Eduard Barbarov în numele părților vătămate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de avocatul Eduard Bondarencu în numele inculpatei menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca vădit neîntemeiat, iar recursul depus de el, să fie admis.

6. Judecând recursurile ordinare și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că recursul avocatului Eduard Bondarencu în numele inculpatei, urmează a fi respins, iar recursul avocatului Barbarov Eduard în numele părților vătămate Rotaru Mihail, Rotaru Maria și Rotaru Cristina, urmează a fi admis, din următoarele considerente:

Referitor la recursul ordinar declarat de avocatul Eduard Bondarencu în numele inculpatei, Colegiul menționează că potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l respingă ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Prin urmare, recursul este declarat inadmisibil, atunci când titularul acestuia invocă în cerere temeiuri care în mod evident nu sunt aplicabile circumstanțelor cauzei, sau când nu este descrisă și argumentată esența încălcării, sau recurentul se referă preponderent la starea de fapt și la chestiunea de apreciere a probelor, care nu este obiect de cercetare în procedura de recurs.

La caz, s-a confirmat că argumentele expuse de partea apărării în cererea de recurs sunt vădit nefondate.

Astfel, din conținutul cererii se constată că, titularul acesteia, făcând trimitere la erorile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pledează pentru casarea totală a hotărârilor judecătorești adoptate de instanțele de fond, cu dispunerea achitării lui Condur Teodora, din motiv că în acțiunile inculpatei nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate, solicitare care de altfel cade sub incidența temeiului pentru recurs prevăzut de pct. 8) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală - nu au fost întrunite elementele infracțiunii. De asemenea, avocatul indică asupra faptului că, partea acuzării a eșuat să demonstreze prin careva probe pertinente și concludente că producerea accidentului rutier a fost cauzată anume de inculpata Condur Teodora, nefiind dată apreciere probelor prezentate de acuzare, care dovedesc nevinovăția inculpatei.

Verificând actele cauzei, în raport cu criticele aduse de apărătorul Eduard Bondarenco, Colegiul penal lărgit, constată că cele invocate de recurent nu și-au găsit confirmarea, iar vinovăția inculpatei a fost dovedită cu certitudine și în afara oricărui dubiu de către procuror, prin probele administrate în dosar și cercetate de instanțele inferioare.

Astfel, cu titlu introductiv, Colegiul menționează că invocarea unor pretinse erori admise de instanța de apel urmează a fi precedate de o motivare corespunzătoare privind esența acestora și indicarea expresă a circumstanțelor cauzei cărora se circumscriu.

Subsidiar se reține că, avocatul Eduard Bondarenco, în numele inculpatei Condur Teodora, deși indică temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și că instanța a

admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, de asemenea a omis să concretizeze prin ce se confirmă acestea, lipsind o motivare corespunzătoare în acest sens.

Colegiul lărgit constată că, instanța de apel, la examinarea cauzei penale a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, adoptând o decizie legală și întemeiată și a dat răspuns la toate argumentele invocate în apelul apărării.

Așa cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la menținerea în parte a sentinței instanței de fond. Or, în fapt, decizia recurată corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Mai mult ca atât, din materialele dosarului rezultă că instanța de apel, la examinarea cauzei, a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99-101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dându-le o apreciere justă, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care coroborate în ansamblu, au confirmat vinovăția inculpatei Condur Teodora în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal.

Prin urmare, în conformitate cu art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și conform materialelor din dosar, ajungând la concluzia corectă de menținere în parte a sentinței atacate, totodată oferind răspuns la toate argumentele invocate de apărare, specificând motivele pe care și-a întemeiat soluția adoptată.

Cât privește pretinsa eroare de drept prevăzută la pct. 8) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, semnalată de apărare, instanța de recurs o consideră ca fiind contrară stării de fapt constatate la caz, deoarece acest temei este prezent atunci când instanța ce a judecat cauza a comis în această parte o eroare de drept, cum ar fi situația prin care în hotărârea judecătorească s-a făcut referire la săvârșirea infracțiunii, dar nu au fost stabilite faptele sau împrejurările de fapt care corespund elementelor constitutive ale infracțiunii respective.

Reieșind din alegațiile recurentului, avocatul Eduard Bondarencu în numele inculpatei Condur Teodora, acesta solicită achitarea ultimei pe motiv că „fapta nu întrunește elementele infracțiunii” însă acesta nici măcar nu indică care anume elemente nu sunt întrunite.

Cu referire la argumentul apărării precum că a fost solicitată atât în prima instanță, cât și în instanța de apel dispunerea efectuării expertizei auto - tehnice repetate, deoarece în concluziile raportului de expertiză auto-tehnică nu este indicată care parte a automobilului de model „Dodge 150” cu n/î XX XX (din dreapta sau din stânga) a intrat în coliziune cu automobilul de model „VAZ 21150” cu n/î XX XX, fiind

menționat doar că în momentul coliziunii partea din față a automobilului de model „Dodge 150” a intrat în coliziune cu partea stângă din față a automobilului de model „VAZ 21150”, Colegiul lărgit notează că prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 03 martie 2020, s-a dispus respingerea cererii apărării privind dispunerea efectuării expertizei auto-tehnice repetate, iar la declararea recursului, încheierea respectivă nu a fost contestată și criticată de către apărare.

Motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față. Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării recercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și a concluzionat corect ca aceasta se circumscrie încadrării juridice în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, potrivit căreia inculpata Conducător Teodora a și fost recunoscută vinovată.

Instanța de recurs mai atestă și faptul, că argumentele invocate de avocatul Eduard Bondarencu în recursul declarat, au fost combătute de instanța de apel în mod corespunzător, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în *cauza Albert vs România din 16 februarie 2010*, statuează că art. 6§1 din CtEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*hotărârea Van de Hurk vs Olanda, din 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinate chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Pe lângă aceasta, recursul declarat de avocatul Eduard Bondarencu, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5.1. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele inferioare au apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Pornind de la prevederile art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse

în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Reieșind din cele expuse, Colegiul conchide că în cauză nu s-au comis erorile de drept prevăzute în pct. 6), 8) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală la care face referință avocatul Eduard Bondarencu, deci nu persistă temeiuri de casare a soluției adoptate de către instanța de apel, în această parte, iar recursul apărătorului Eduard Bondarencu, urmează a fi respins ca inadmisibil.

Cu referire la recursul declarat de avocatul Eduard Barbarov în numele părților vătămate Rotaru Mihail, Rotaru Maria și Rotaru Cristina, Colegiul penal lărgit reține în primul rând că, drept temei de declarare a recursului, avocatul Eduard Barbarov, în numele părților vătămate invocă și temeiul prevăzut de pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel atunci când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, solicitând aplicarea unei pedepse mai aspre în privința inculpatei.

Verificând recursul sub acest aspect, Colegiul penal lărgit constată că temeiul invocat de recurent nu este prezent în cauza supusă judecării. După cum rezultă din recurs, autorul acestuia este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de apel, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică hotărârea contestată în partea aplicării pedepsei, nefiind de acord cu aplicarea în privința inculpatei Condur Teodora a pedepsei cu formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale, motivînd că inculpata nu a recunoscut vina pe tot parcursul urmăririi penale cât și examinării cauzei în instanțele de judecată, și că aceasta ar fi părăsit locul accidentului rutier fără a acorda primul ajutor medical părților vătămate care în urma producerii accidentului au suferit vătămări corporale.

Referitor la motivele invocate de recurent în acest sens se menționează că, potrivit principiului individualizării pedepsei penale (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art. 75 alin. (1) Cod penal, instanța de judecată aplică pedeapsa luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile

și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

La caz, Colegiul constată că instanțele inferioare stabilind inculpatei Condur Teodora pedeapsă sub formă de amendă, în mărime de 600 unități convenționale, echivalent a 30 000 lei, corect a stabilit că corectarea și reeducarea acesteia este posibilă fără aplicarea unei pedepse privative de libertate, punând la baza soluției prevederile art. 7, 75 Cod penal, gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acesteia, personalitatea celei vinovate, precum și circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea.

Totodată, instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul avocatului părților vătămate precum că, în privința inculpatei, urma a fi aplicată și pedeapsa complementară privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, or instanța de apel corect și-a expus opinia pe care Colegiul penal lărgit o acceptă și o susține, și anume că *„cu referire la conduita inculpatei care nu a recunoscut vinovăția, atât la urmărirea penală cât și la examinarea cauzei, a negat faptele ce i se impută, instanța de apel o calificată drept tactică de apărare și eschivare de la răspundere pentru fapta săvârșită. Infracțiunea săvârșită de inculpată este o infracțiune din imprudență și ținând cont de consecințele infracțiunii, că inculpata anterior nu a fost judecată și se caracterizează pozitiv, este încadrată în câmpul muncii, nu are persoane la întreținere, instanța de fond just a stabilit că, corectarea și reeducarea inculpatei Condur Teodora este posibilă fără izolarea ei de societate, ci prin aplicarea unei pedepse sub formă de amendă, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport așa cum, aplicând pedeapsa cu amendă, nu se aplică și privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, aceasta fiind aplicabilă în cazul stabilirii pedepsei cu închisoare cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport”*, iar Colegiul careva interdicții prevăzute de lege în acest sens, nu a constatat.

Colegiul lărgit reține că, criticile formulate de avocatul părților vătămate vis-a-vis de aplicarea în privința inculpatei a unei pedepse mai aspre, au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale și în instanța de apel și căroră li s-a dat o motivare corespunzătoare și pe larg expusă în prezenta decizie, iar argumentele invocate de recurent în acest sens, nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare în sensul casării deciziei instanței de apel în această parte.

Pedeapsa individualizată de instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane, nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de avocatul părților vătămate în partea stabilirii pedepsei inculpatului, și potrivit legii se impune respingerea acestuia ca inadmisibil, în această parte.

În altă ordine de idei, potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Erorile de drept pot fi considerate erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Astfel, Colegiul lărgit menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

Sub acest aspect, se constată că, instanța de apel la emiterea deciziei în privința inculpatei Condur Teodora, nu a respectat prevederile legale întru adoptarea unei soluții întemeiate în latura civilă, pronunțând o hotărâre pripită prin care a dispus încasarea din contul inculpatei în beneficiul părților vătămate Rotaru Cristina, Rotaru Mihail și Rotaru Maria, a prejudiciului moral în sumă de 2 000 lei, 6 000 lei și respectiv, 10 000 lei, or conform acțiunilor civile, părțile vătămate au solicitat încasarea prejudiciului moral în sumă a câte 100 000 lei.

Astfel, Colegiul consideră că soluția instanței de apel este argumentată insuficient deoarece aceasta și-a motivat soluția privind încasarea în beneficiul părților vătămate a pagubei morale în sumă de 2 000 lei, 6 000 lei și respectiv, 10 000 lei, considerând că aceasta este una echitabilă vizavi de suferințele psihice suportate de acestea, doar prin faptul că suma solicitată de părțile vătămate este una neîntemeiată și exagerată, fără a argumenta micșorarea quantumului și fără a ține cont de faptul că quantumul despăgubirilor stabilit, se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit și să aibă un caracter compensatoriu, ținând totodată cont și de quantumurile prejudiciilor stabilite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauzele similare, examinate în privința Republicii Moldova.

De menționat că, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Se reține că, legiuitorul a acordat prerogative instanței de judecată de a aprecia și determina quantumul prejudiciului moral ce urmează a fi încasat, or art. 1423 alin. (1) Cod civil, coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, expres prevede

că mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice, circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate. Ținând cont de aceste împrejurări, se urmărește scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei. Totodată, despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daunele materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

Totodată, instanța de apel deși în textul deciziei face trimitere la probele prezentate de părțile vătămate întru susținerea pretențiilor din acțiunile civile, precum ar fi contractul de muncă și bonurile privind costul investigațiilor medicale și costul tratamentelor suportate, aceasta indicând că în speță sunt incidente prevederile art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, a dispus admiterea în principiu a acțiunii civile privind încasarea prejudiciului material, însă fără a ține cont de caracterul excepțional al normei sus-citate.

Pe cale de consecință, instanța de apel urma să stabilească cuantumul prejudiciului material suportat de părțile vătămate care a fost probat și pentru dovedirea căruia nu ar fi trebuit să fie amânată judecarea cauzei, soluționând acțiunea civilă în această parte, iar în partea prejudiciului material solicitat de părțile vătămate, pentru stabilirea căruia ar fi trebuit să fie amânată ședința de judecată, să dispună admiterea în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Totodată, instanța de apel a motivat contradictoriu *menținerea soluției instanței de fond privind admiterea în principiu a acțiunii civile* în partea prejudiciului material, pe de o parte indicând că instanța de fond corect a dispus admiterea în principiu a acțiunii civile, *la baza soluției servind argumentul că inculpata nu ar fi proprietara automobilului de model „DODGE 150” cu numărul de înmatriculare XX XX – izvorul de pericol sport*, argument pe care, de altfel l-a considerat ca fiind eronat, după care a indicat că admiterea în principiu a acțiunii civile se datorează lipsei probelor privind întinderea prejudiciului material.

Prin urmare, rezultă că instanța de apel nu și-a motivat suficient soluția în latura civilă, adoptând soluții pripite atât în partea încasării prejudiciului moral în beneficiul părților vătămate cât și în partea soluționării acțiunii civile în partea prejudiciului material, situație care cade și sub incidența erorii de drept cuprinsă în prevederea art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar decizia urmează a fi casată în partea respectivă, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 Cod de procedură penală, întrucât asemenea erori nu pot fi corectate în instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de succesorul părții vătămate și

avocatul acestuia în apel, și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de prevederile art. 225 Cod de procedură penală și practica CEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) și pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul Bondarenco Eduard, în numele inculpatei Condur Teodora.

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Barbarov Eduard, în numele părților vătămate Rotaru Mihail, Rotaru Maria și Rotaru Cristina, casează decizia Colegiului Judiciar al Curții de Apel Cahul din 10 august 2020, în partea soluționării acțiunii civile, cât privește încasarea prejudiciului material și moral, cu dispunerea rejudecării cauzei penale privind-o pe **Condur Teodora Gheorghe**, în această parte, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Se mențin celelalte dispoziții ale deciziei.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 14 ianuarie 2021.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecător

Liliana Catan

Judecător

Ion Guzun

Judecător

Victor Burduh

Judecător

Nicolae Craiu